

KONKURS WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE DLA UCZNIÓW KLAS IV–VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP WOJEWÓDZKI
15 kwietnia 2021 r. godz. 12.00

Ważne informacje:

1. Masz 90 minut na rozwiązanie wszystkich zadań.
2. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz ponownie.
3. Pisz czytelnie. Nieczytelne i niejednoznaczne zapisy nie zostaną ocenione.
4. Zamieszczaj odpowiedzi w miejscu na to przeznaczonym. Pamiętaj, że zapisy poza miejscami wyznaczonymi i w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	80	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursu		

Zadanie 1. (0-4) W oparciu o źródło i własną wiedzę wykonaj poniższe polecenia.

..... /4

Fragment Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 10.

Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej.

<https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>

1.1. Podaj nazwę zasady ustrojowej, której dotyczy cytowany przepis prawny.

.....

1.2. Wymień wszystkie konstytucyjne organy, które sprawują poszczególne rodzaje władzy w Polsce.

Władza ustawodawcza: .....

Władza wykonawcza: .....

Władza sądownicza: .....

Zadanie 2. (0-2) W oparciu o źródło i własną wiedzę wykonaj poniższe zadanie.

..... /2

Fragment Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 13.

Zakazane jest istnienie partii politycznych i innych organizacji odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu, a także tych, których program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa.

<https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>

Podaj nazwę zasady ustrojowej, której ograniczenie stanowi cytowany przepis prawny. Uzasadnij swoją odpowiedź, odnosząc się do założeń tej zasady.

Nazwa: .....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

Zadanie 3. (0–4) W oparciu o źródło i własną wiedzę wykonaj poniższe polecenia.

..... /4

Fragment Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny, odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie, my, Naród Polski - wszyscy obywatele Rzeczypospolitej, zarówno wierzący w Boga będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna, jak i nie podzielający tej wiary, a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł, równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego - Polski, wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami, za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach, nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej i Drugiej Rzeczypospolitej, zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku, złączeni więzami wspólnoty z naszymi rodakami rozsianymi po świecie, świadomi potrzeby współpracy ze wszystkimi krajami dla dobra Rodziny Ludzkiej, pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane, pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie, a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność, w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem lub przed własnym sumieniem, ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot. Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali, wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka, jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi, a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę Rzeczypospolitej Polskiej.

<https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>
3.1. Podaj nazwę cytowanego powyżej fragmentu konstytucji.

.....

3.2. Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

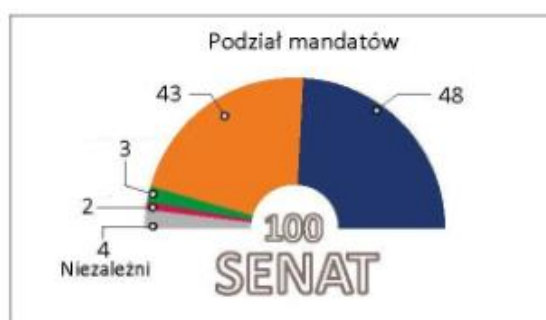
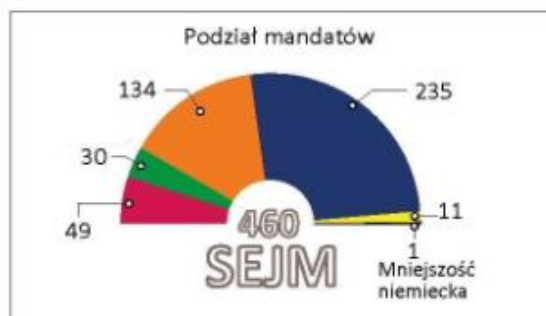
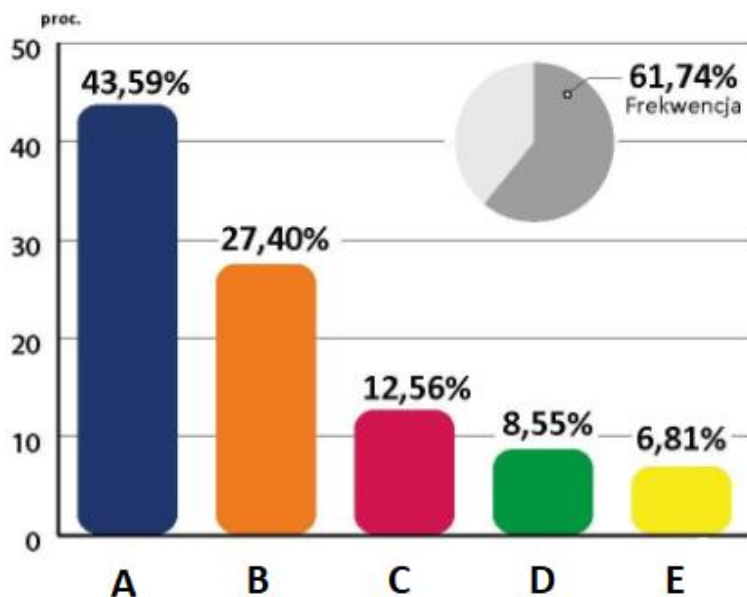
1.	W cytowanym fragmencie Konstytucji znajdują się odwołania do zasady suwerenności.	P	F
2.	Cytowana konstytucja została uchwalona w 1989 roku.	P	F
3.	Z treści przytoczonego fragmentu konstytucji wynika uprzywilejowana pozycja Kościoła katolickiego w Polsce.	P	F

Zadanie 4. (0-8) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

..... /8

<https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/1434929,wybory-parlamentarne-2019-oficjalne-wyniki-pkw.html>

**Wyniki wyborów parlamentarnych 2019
oficjalne wyniki PKW**

4.1. Podaj pełne nazwy komitetów wyborczych, których wyniki wyborcze zostały oznaczone na wykresie literami A-E.

- A- .....
- B- .....
- C- .....
- D- .....
- E- .....

4.2. Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Bierne prawo wyborcze w wyborach do obu przedstawionych na wykresie izb uzyskuje się po ukończeniu tego samego wieku.	P	F
2.	Wybory do izby parlamentu, w której w 2019 roku żaden komitet wyborczy nie uzyskał samodzielnej większości, są proporcjonalne.	P	F
3.	Nie wszystkie komitety wyborcze, które dostały się na skutek wyborów w 2019 roku do Sejmu, musiały przekroczyć wymagany prawem próg wyborczy.	P	F

Zadanie 5. (0-2) Podaj imiona i nazwiska urzędujących Marszałków Sejmu i Senatu.

...../2

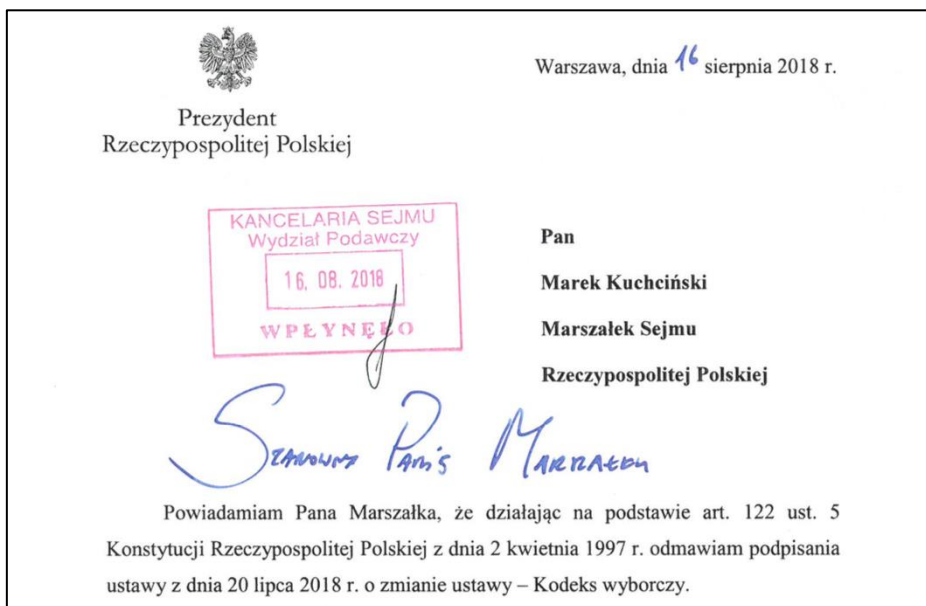
Marszałek Sejmu - .....

Marszałek Senatu - .....

Zadanie 6. (0–5) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

...../5

Fragment dokumentu

<http://300polityka.pl/live/2018/08/16/weto-prezydenta-wplynelo-do-sejmu/>

6.1. Podaj nazwę kompetencji Prezydenta RP zobrazowanej powyższym dokumentem.

.....

6.2. Wyjaśnij, odwołując się do konkretnej wiedzy, w jaki sposób Sejm RP może skłonić Prezydenta RP do podpisania ustawy w sytuacji przedstawionej w dokumencie źródłowym.

.....

.....

6.3. Wymień trzy, inne niż zaprezentowana w dokumencie źródłowym, kompetencje Prezydenta RP związane z tworzeniem prawa (procesem legislacyjnym).

- .....
- .....
- .....

Zadanie 7. (0-4)

Zaznacz poprawne dokończenie zdań 1-3

1. Kandydat na Prezydenta RP musi najpóźniej w dniu wyborów ukończyć
  - A. 21 lat.
  - B. 25 lat.
  - C. 30 lat.
  - D. 35 lat.

2. Aby móc wystartować w wyborach na Prezydenta RP, kandydat musi zebrać poparcie obywateli mających prawo wyborcze do Sejmu w liczbie co najmniej
  - A. 50 tys.
  - B. 100 tys.
  - C. 200 tys.
  - D. 500 tys.

3. W przypadku, gdy żaden z kandydatów ubiegających się o wyborach urząd Prezydenta RP nie uzyska większej niż połowa liczby oddanych głosów ważnych, organizowana jest druga tura wyborów
  - A. 7 dnia od dnia pierwszego głosowania.
  - B. 14 dnia od dnia pierwszego głosowania.
  - C. 21 dnia od dnia pierwszego głosowania.
  - D. 30 dnia od dnia pierwszego głosowania.

4. O ważności wyborów w Polsce - w tym wyborów prezydenckich - na mocy *Kodeksu wyborczego* rozstrzyga
  - A. Sąd Najwyższy.
  - B. Trybunał Konstytucyjny.
  - C. Zgromadzenie Narodowe.
  - D. Państwowa Komisja Wyborcza.

Zadanie 8. (0-3) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenie.

...../3

Fotografia Prezydentów RP

<https://www.rp.pl/Bialorus/200819873-Byli-prezydenci-RP-Spoleczne-wotum-nieufnosc.html>

Rozpoznaj Prezydentów RP przedstawionych na fotografii – zapisz poniżej ich imiona i nazwiska w takiej kolejności, w jakiej sprawowali ten urząd.

1. ....
2. ....
3. ....

...../5

Zadanie 9. (0-5) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Fragment Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 154.

1. Prezydent Rzeczypospolitej desygnuje Prezesa Rady Ministrów, który proponuje skład Rady Ministrów. Prezydent Rzeczypospolitej powołuje Prezesa Rady Ministrów wraz z pozostałymi członkami Rady Ministrów w ciągu 14 dni od dnia pierwszego posiedzenia Sejmu lub przyjęcia dymisji poprzedniej Rady Ministrów i odbiera przysięgę od członków nowo powołanej Rady Ministrów.
2. Prezes Rady Ministrów, w ciągu 14 dni od dnia powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej, przedstawia Sejmowi program działania Rady Ministrów z wnioskiem o udzielenie jej wotum zaufania. Wotum zaufania Sejm uchwała bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.
3. W razie niepowołania Rady Ministrów w trybie ust. 1 lub nieudzielenia jej wotum zaufania w trybie ust. 2 Sejm w ciągu 14 dni od upływu terminów określonych w ust. 1 lub ust. 2 wybiera Prezesa Rady Ministrów oraz proponowanych przez niego członków Rady

Ministrów bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Prezydent Rzeczypospolitej powołuje tak wybraną Radę Ministrów i odbiera przysięgę od jej członków.

Art. 155.

1. W razie niepowołania Rady Ministrów w trybie art. 154 ust. 3 Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 14 dni powołuje Prezesa Rady Ministrów i na jego wniosek pozostałych członków Rady Ministrów oraz odbiera od nich przysięgę. Sejm w ciągu 14 dni od dnia powołania Rady Ministrów przez Prezydenta Rzeczypospolitej udziela jej wotum zaufania większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

<https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>

9.1. Wyjaśnij różnicę w sposobie uchwalania wotum zaufania dla Rady Ministrów między procedurą opisaną w art. 154 ust.2 a procedurą opisaną w art.155 ust.1.

.....

.....

.....

.....

.....

9.2. Podaj konsekwencję nieuchwalenia wotum zaufania dla Rady Ministrów powołanej w trybie art.155 ust.1.

.....

.....

.....

9.3. Podaj imiona i nazwiska urzędujących obecnie Prezesa Rady Ministrów oraz dwóch Wiceprezesów Rady Ministrów.

Prezes Rady Ministrów: .....

Wiceprezesi:

1) .....

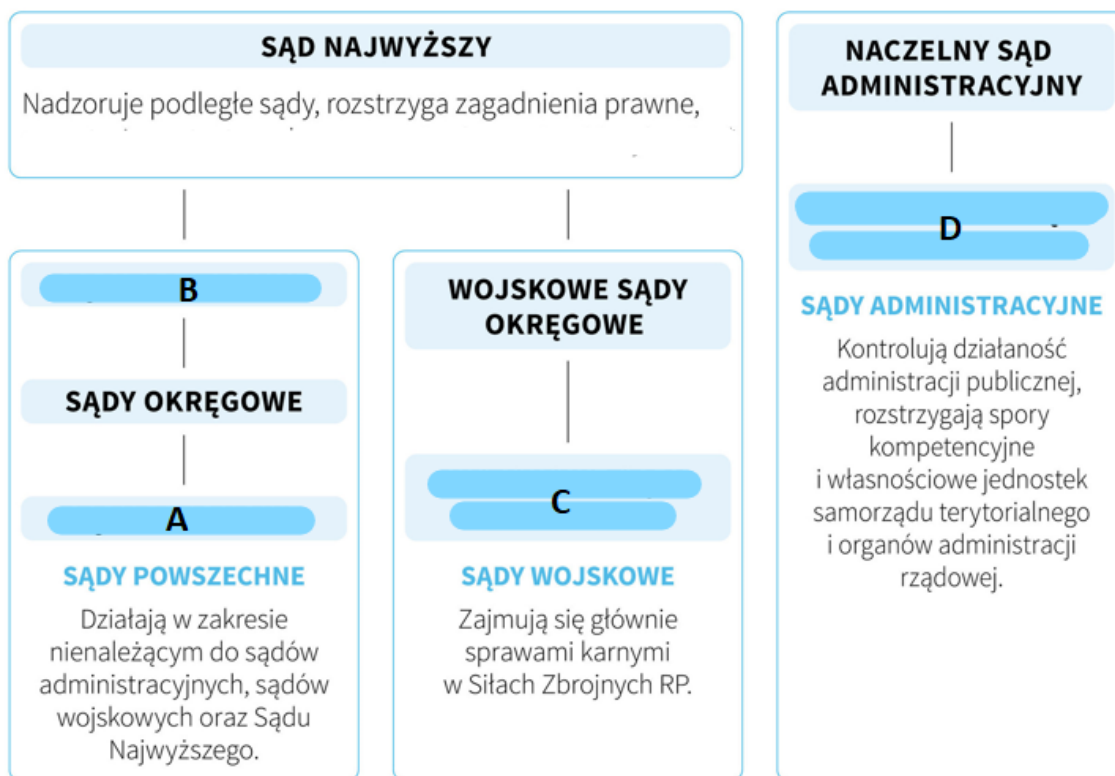
2) .....

Zadanie 10. (0-7) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

..... /7

Struktura sądów w Polsce

Na podstawie: <https://www.rmfm24.pl/fakty/news-struktura-polskich-sadow-zobacz-infografike,nId,2418872>

10.1. Zapisz poniżej pełne nazwy sądów, które na schemacie oznaczono literami A-D.

A - .....

B - .....

C - .....

D - .....

10.2. Podaj nazwy trzech wybranych izb Sądu Najwyższego

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0-2) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenie.

...../2

Fragment Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 198.

Za naruszenie Konstytucji lub ustawy, w związku z zajmowanym stanowiskiem lub w zakresie swojego urzędowania, odpowiedzialność konstytucyjną przed Trybunałem [...] ponoszą: Prezydent Rzeczypospolitej, Prezes Rady Ministrów oraz członkowie Rady Ministrów, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Prezes Najwyższej Izby Kontroli, członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, osoby, którym Prezes Rady Ministrów powierzył kierowanie ministerstwem oraz Naczelnny Dowódca Sił Zbrojnych.

<https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>

Rozstrzygnij, czy zacytowany przepis określa kompetencje Trybunału Konstytucyjnego, czy Trybunału Stanu. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

Zadanie 12. (0-4) Zaznacz poprawne dokończenie zdań 1-4

...../4

1. Organizacja Narodów Zjednoczonych została utworzona w roku

A. 1919.

B. 1945.

C. 1948.

D. 1955.

2. Kadencja niestałych członków Rady Bezpieczeństwa trwa

A. 1 rok.

B. 2 lata.

C. 3 lata.

D. 5 lat.

3. Obecnym sekretarzem generalnym ONZ jest

- A. António Guterres.
- B. Ban Ki-moon.
- C. Kofi Annan.
- D. Kurt Waldheim.

4. Organem ONZ, którego działalność uległa zawieszeniu, jest

- A. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości.
- B. Rada Społeczno-Gospodarcza.
- C. Zgromadzenie Ogólne.
- D. Rada Powiernicza.

Zadanie 13. (0-5) Wymień pięć państw – stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ.

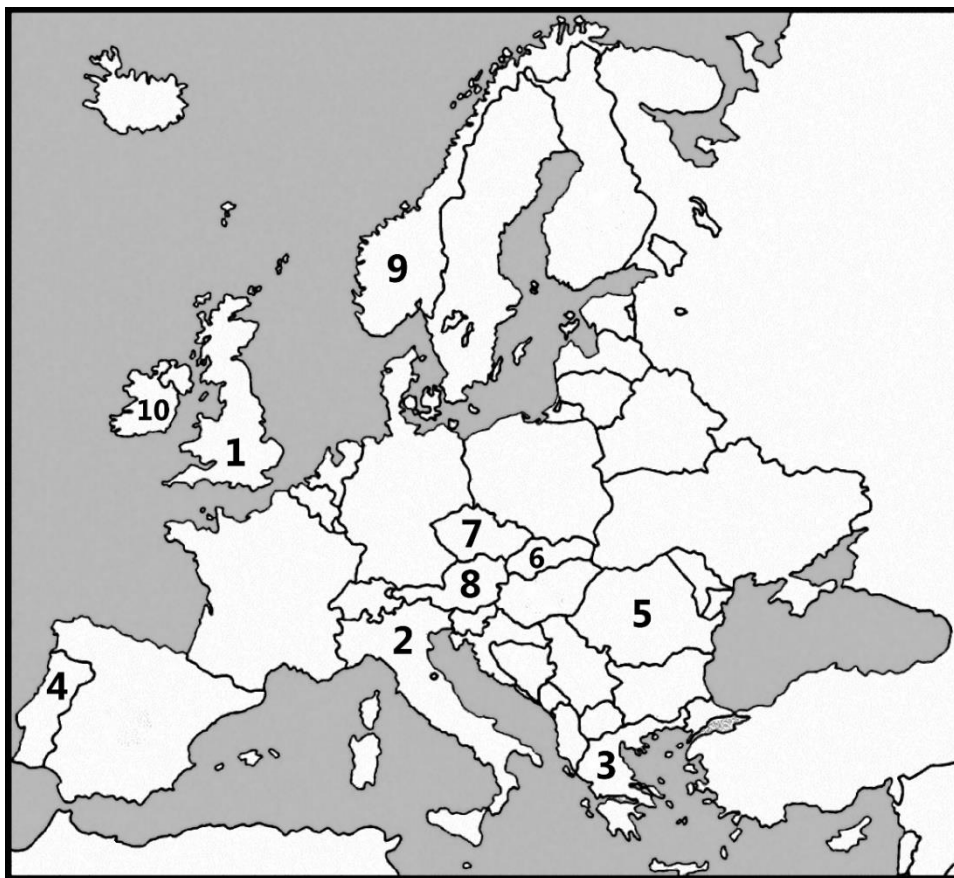
...../5

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....

Zadanie 14. (0-5) Na podstawie mapy i własnej wiedzy wykonaj polecenie

...../5

Konturowa mapa polityczna Europy

Na podstawie: <https://egzaminy.edu.pl>

Uzupełnij tabelę – wpisz obok każdego z przedstawionych opisów (dotyczących genezy, rozszerzeń i działalności Unii Europejskiej) właściwy numer oznaczający państwo, którego dany opis dotyczy.

	Opis państwa	Nazwa państwa	Numer na mapie
1.	Państwo, które było jednym z założycieli Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.		
2.	Państwo, które przystąpiło do Wspólnot Europejskich w tym samym roku, co Hiszpania.		
3.	Państwo, które przystąpiło do Unii Europejskiej później niż Polska.		
4.	Państwo sąsiadujące z Polską i należące do strefy euro.		
5.	Państwo, którego mieszkańcy w referendum dwukrotnie nie zgodzili się na przystąpienie do Unii Europejskiej, dlatego nie jest jej członkiem.		

Zadanie 15. (0-5) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenie.

...../5

Charakterystyki instytucji Unii Europejskiej

A.

Stanowi najwyższy szczebel współpracy politycznej między państwami członkowskimi UE. Posiedzenia tego organu odbywają się zazwyczaj raz na kwartał w formie spotkań na szczycie, w których biorą udział m.in. przywódcy państw UE.

B.

Wybierany w bezpośrednich wyborach organ ustawodawczy UE, posiadający funkcje nadzorcze i budżetowe.

C.

Jest politycznie niezależnym organem wykonawczym UE. Jako jedyna jest odpowiedzialna za opracowywanie projektów nowych aktów prawa unijnego.

D.

W ramach tego organu ministrowie ze wszystkich krajów UE spotykają się, aby omawiać, zmieniać i przyjmować akty prawne oraz koordynować politykę. Ministrowie są upoważnieni do podejmowania zobowiązań w imieniu swoich rządów w odniesieniu do działań uzgodnionych na posiedzeniach.

E.

Dokonuje wykładni prawa unijnego, aby zapewnić jego stosowanie w taki sam sposób we wszystkich państwach członkowskich. Rozstrzyga też spory prawne między rządami krajów Unii a jej instytucjami.

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_pl

Podaj nazwy opisanych organów UE. Zapisz je poniżej.

A. ....

B. ....

C. ....

D. ....

E. ....

...../4

Zadanie 16. (0-4) Zaznacz poprawne dokończenie zdań 1-4

1. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego została utworzona w roku

- A. 1945.
- B. 1949.
- C. 1951.
- D. 1957.

2. Polska została członkiem NATO w roku

- A. 1991.
- B. 1999.
- C. 2001.
- D. 2004.

3. Obecnie funkcję sekretarza generalnego NATO pełni

- A. Javier Solana.
- B. Anders Fogh Rasmussen.
- C. Jaap de Hoop Scheffer.
- D. Jens Stoltenberg.

4. Najwyższym organem przedstawicielskim NATO jest

- A. Rada Północnoatlantycka.
- B. Komitet Planowania Obronnego.
- C. Grupa Planowania Nuklearnego.
- D. Komitet Wojskowy.

...../3

Zadanie 17. (0-3) Uzupełnij tabelę –wpisz obok każdej nazwy państwa rok jego przystąpienia do NATO.

	Nazwa państwa	Rok przystąpienia do NATO
1.	Norwegia	
2.	Węgry	
3.	Chorwacja	

Zadanie 18. (0-3) Zaznacz poprawne dokończenie zdań 1-3.

...../3

1. Polska przystąpiła do Rady Europy w roku

- A. 1989.
- B. 1991.
- C. 1999.
- D. 2004.

2. Poza Polską do Trójkąta Weimarskiego należą

- A. Niemcy i Czechy.
- B. Czechy Węgry.
- C. Francja i Niemcy.
- D. Francja i Rosja.

3. Grupa Wyszehradzka zrzesza obecnie

- A. 3 państwa.
- B. 4 państwa.
- C. 5 państw.
- D. 6 państw.

...../5

Zadanie 19. (0-5) Dopasuj do każdej informacji dotyczącej roli Polski w organizacjach międzynarodowych nazwę właściwej organizacji.

Numer organizacji przypisany jej na poniższej liście zapisz w wierszu, w którym przedstawiono udział Polski w jej pracach.

Wybrane organizacje międzynarodowe, do których należy Polska:

- 1. ONZ
- 2. NATO
- 3. UE
- 4. Rada Europy
- 5. Grupa Wyszehradzka
- 6. Trójkąt Weimarski

Informacje dotycząca funkcjonowania Polski w organizacjach międzynarodowych		Organizacja międzynarodowa
1.	Polska delegacja do tej <u>największej i najstarszej</u> europejskiej organizacji międzyrządowej składa się z 12 przedstawicieli oraz ich 12 zastępców, tj. 3 senatorów i 3 ich zastępców oraz 9 posłów i 9 ich zastępców.	
2.	W ramach tej organizacji polskie wojska brały udział w trwającej trzynaście lat misji w Afganistanie.	
3.	Korzyścią wynikającą z przystąpienia Polski do tej organizacji jest możliwość uzyskania dotacji ze wspólnych funduszy strukturalnych.	
4.	17 lutego 2021 r. w ramach zorganizowanych w Krakowie uroczystości jubileuszowych z okazji 30-lecia tej organizacji premierzy zrzeszonych państw podpisali deklarację rocznicową.	
5.	Polska sześciokrotnie pełniła funkcję niestałego członka jednego z ciał tej organizacji np. w latach 2018-2019.	

Brudnopis